

Είναι ο καπιταλισμός... [6]

Θ. Μαράκης

Η πραγματικότητα για τις καταθέσεις

Στα χαρτιά, η Ελλάδα, δηλαδή οι Έλληνες πολίτες, φαίνεται ότι έχουν καταθέσεις. Στην πράξη όμως, η εικόνα αλλάζει όταν κανείς κοιτάξει πιο προσεκτικά ποιοι είναι οι καταθέτες πίσω από τους αριθμούς. Τα στοιχεία του ΤΕΚΕ, δείχνουν ότι η μεγάλη πλειονότητα των Ελλήνων κινείται σε πολύ χαμηλά επίπεδα αποταμίευσης.

Οι «μεγαλοκαταθέτες» του χιλιάρικου δεν αποτελούν εξαίρεση, αλλά τον κανόνα

Συγκεκριμένα, το 71% των καταθετών διατηρεί υπόλοιπο έως 1.000 ευρώ στους τραπεζικούς του λογαριασμούς. Πρόκειται για τη μαζική βάση του τραπεζικού συστήματος, η οποία όμως κατέχει μόλις το 1,3% του συνολικού ύψους των καταθέσεων. Είναι οι «μεγαλοκαταθέτες» μόνο κατ' όνομα στην πραγματικότητα, πρόκειται για λογαριασμούς που λειτουργούν κυρίως ως μέσα διεκπεραίωσης πληρωμών και όχι ως εργαλεία συστηματικής αποταμίευσης.

Ακολουθεί ένα ακόμη 13% καταθετών με υπόλοιπα από 1.001 έως 5.000 ευρώ, οι οποίοι

συγκεντρώνουν περίπου 4,8% των καταθέσεων, ενώ το 13,7% κινείται στο εύρος 5.001 έως 50.000 ευρώ, κατέχοντας 34,1% του συνολικού ποσού. Μαζί, οι τρεις αυτές κατηγορίες συγκεντρώνουν σχεδόν το 90% των καταθετών, αλλά λιγότερο από το ήμισυ των χρημάτων που βρίσκονται στο τραπεζικό σύστημα.

Οι μεγαλοκαταθέτες πάνε στα αμοιβαία

Ως χρυσή χρονιά για τον κλάδο των αμοιβαίων κεφαλαίων θα μπορούσε να χαρακτηριστεί το 2025, αφ' ενός λόγω των υψηλών (έως και εξαιρετικών) αποδόσεων που σημείωσε η **μεγάλη πλειονότητα** των μεριδιούχων και αφ' ετέρου εξ' αιτίας της συνεχιζόμενης καθαρής εισροής **φρέσκου χρήματος** από επενδυτές, οι οποίοι είτε δεν αρκούνται στα πενιχρά καταθετικά επιτόκια των τραπεζών, είτε προσδοκούν μεγάλα κέρδη μέσα από μικτά και μετοχικά χαρτοφυλάκια, αναλαμβάνοντας προφανώς και το σχετικό ρίσκο.

Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι με βάση τα στοιχεία της 15ης Δεκεμβρίου, το ενεργητικό των αμοιβαίων κεφαλαίων είχε σκαρφαλώσει **στα 29,15 δισ. ευρώ,** αυξημένο κατά 31,8% (ή κατά 7 δισ. ευρώ) σε σύγκριση με την αρχή της φετινής χρονιάς!

Η επίδοση αυτή ξεπερνά ακόμη και τα προ οικονομικής κρίσης επίπεδα (π.χ. 26,65 δισ. ευρώ τον Ιούλιο του έτους 2007) και βέβαια είναι πολλαπλάσια από αυτές προηγούμενων ετών, όπως από τα 4,78 δισ. του Μαΐου του 2012, ή από τα 6,5 δισ. ευρώ κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19!

Το άδικο φορολογικό σύστημα αποκαλύπτει τα ψέματα της κυβέρνησης

Είναι προκλητική η **εντεινόμενη φοροαφαίμαξη των αυτοαπασχολούμενων,** για παράδειγμα με τον άθλιο νόμο για τη **φορολόγηση επί του τεκμαρτού εισοδήματος,** την ώρα που η κυβέρνηση **χαρίζει 20 δισ. ευρώ στους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους:** 16,7 δισ. από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, 200 εκατ. για εξαγωγικές εταιρείες, 800 εκατ. στα «κοράκια» των πράσινων επενδύσεων, 2,3 δισ. στην πολεμική βιομηχανία, 300 εκατ. στους εφοπλιστές, 50 εκατ. στους φαρμακοβιομήχανους και 200 εκατ. στις ενεργοβόρες βιομηχανίες.

Ο Προϋπολογισμός εκτοξεύει τους φόρους που σε ποσοστό 95% πληρώνουν τα νοικοκυριά και μόλις το 5% οι επιχειρηματικοί όμιλοι. Έτσι, από το σύνολο των 73,5 δισ. ευρώ των εσόδων, τα νοικοκυριά θα επιβαρυνθούν με περίπου 70 δισ., **με τα συνολικά φορολογικά έσοδα να αυξάνονται κατά 2,6 δισ. ευρώ.** Κύρια πηγή αυτής της αύξησης

είναι ο **ΦΠΑ,** οι κατεξοχήν αντιλαϊκοί **έμμεσοι φόροι** και βέβαια η τεράστια **ακρίβεια,** την αύξηση της οποίας ακολουθούν αυτοί οι φόροι.

Είναι απόλυτα ρεαλιστικό το αίτημα για κατώτερες εγγυημένες τιμές

Τα επιχειρήματα των αγροτών στα μπλόκα όπως τα λένε στα κανάλια και εφημερίδες

Το αίτημα για κατώτερες εγγυημένες τιμές στα προϊόντα η κυβέρνηση το χαρακτηρίζει «μαξιμαλιστικό». Ακόμα και ανάμεσα στους αγρότες, υπάρχουν ορισμένοι που το θεωρούν αδύνατο. Η απάντηση όμως δίνεται στις συζητήσεις μέσα στα μπλόκα. **«Πώς γίνεται για τους βιομηχάνους να μην είναι μαξιμαλιστικό; Στις εταιρείες της Ενέργειας, στους ομίλους με τα διόδια υπάρχουν εγγυημένα κέρδη. Γιατί γι' αυτούς είναι ρεαλιστικό και για εμάς όχι;».**

Ο Τάκης που είναι και οδηγός λέει: *«Εγώ τα κουβαλάω τα προϊόντα στους βιομηχάνους. Στα σιλό και στα εκκοκκιστήρια. Βλέπω πόσα πληρώνεται ο αγρότης. Αυτοί (οι μεγαλέμποροι και οι βιομήχανοι) μια χαρά έχουν εγγυημένες τιμές. Ο,τι τιμή θέλουν δίνουν. Τι β' ποιότητα, τι αιθέρα να δώσεις το μπαμπάκι, τα ίδια λεφτά παίρνεις».*

Ένας αγρότης δίπλα του, βαμβακοπαραγωγός, λέει: *«Αν ήξερα αγόρι μου φέτος από την αρχή ότι θα δίναμε 34 λεπτά το μπαμπάκι, δεν θα είχα σπείρει καν».* Τριάντα τέσσερα λεπτά το κιλό.

Κάτω από το κόστος παραγωγής. Η εξίσωση είναι απλή: Όσο περισσότερο δουλεύεις, τόσο περισσότερο χάνεις.

Ο Τάκης συνεχίζει:

> «Αν πάμε μαζί, έξω από τα σιλό θα σου δείξω. Όχι μόνο τιμές, αλλά και επιδοτήσεις έχουν εγγυημένες. Έξω από κάθε μονάδα, έχει πινακίδες. Γράφουν: τόσα εκατομμύρια από την ΕΕ, τόσα από την κυβέρνηση. Στο πιο κοντινό, θα δεις, 1,4 εκατομμύρια ευρώ. Δεν πάνε στον παραγωγό όμως αυτά τα λεφτά. Πάνε στον βιομήχανο».

Ένας ακόμη αγρότης έρχεται κοντά. *«Να δεις πού πηγαίνουν τα χρήματα. Κάνε μια βόλτα*

στο μπλόκο», λέει.

> «Τα τρακτέρ γερνάνε μαζί μας. Μέσος όρος ηλικίας 40 χρόνια. Το τρακτέρ είναι ιδρώτας και αίμα – όχι μόνο αυτουνού που το οδηγεί, μιας ολόκληρης οικογένειας. Έτσι τα πήραμε. Και τώρα δεν έχουμε να τα συντηρήσουμε. Για κάθε μεροκάματο που βγάζουμε για την οικογένεια, θέλουμε άλλο ένα για τα μηχανήματα».

Η κουβέντα γυρίζει στα χωριά που ερημώνουν. Κάποιος μιλάει για τον γιο του και λέει: "Τι να πάω να ποτίσω ρε πατέρα; Τσάμπα δουλειά είναι". Και τι να του πω, αφού αυτό ακούνε τα παιδιά όλη μέρα στα καφενεία – ο ένας μπήκε μέσα 300, ο άλλος 500».

Και ένας νεαρός αγρότης και πρόεδρος του Αγροτικού Συλλόγου Σέκλιζας. «Φέτος τα πράγματα έχουν αλλάξει. Εδώ και μήνες τα παιδιά ρωτούσαν στα χωριά, τι θα γίνει; Θα βγουν τα τρακτέρ; Δεν πάει άλλο. **Το φιτίλι έχει φτάσει στο δυναμίτη.** Πολλοί εδώ φέτος έκαναν ρεκόρ παραγωγής και πήραν λιγότερα από κάθε άλλη χρονιά. **Καταλαβαίνεις τι πάει να πει να δίνεις 16 κιλά στάρι για να πιεις έναν καφέ;».**

Και συμπληρώνει:

> «Είναι και ότι οι μύθοι πέφτουν ένας – ένας, καταρρέουν. Εμάς, για παράδειγμα, τους νέους ειδικά, μας λένε "αλλάξτε καλλιέργειες" να πάμε σε πιο κερδοφόρες». «Για να αλλάξεις καλλιέργεια όμως, πρέπει να κάνεις ένα πλάνο δεκαετίας. Δεν γίνεται έτσι. Εγώ ας πούμε, έχω αλωνιστική για βαμβάκι, για να τη μετατρέψω για ρίγανη, που πουλιέται καλύτερα, θέλει δέκα χιλιάρικα. Και θα πει κανείς, παίρνουμε επιδοτήσεις. Ένα μηχάνημα το πήρα με πρόγραμμα. Πήγα στον έμπορο, δεν έχουν μπει ακόμα τα λεφτά. Και μου είπε πως αν δεν πληρωθεί μέχρι τον Δεκέμβρη θα χρεωθώ εγώ τόκους ένα πεντακοσάρικο. Γίνεται έτσι να κάνεις σχεδιασμό; Να καλλιεργήσεις, να μείνεις στον τόπο σου; Γι' αυτό τα αιτήματά μας είναι αιτήματα επιβίωσης. Να έχουμε τη σιγουριά ότι θα δουλέψουμε και δεν θα μπούμε μέσα, θα μπορέσουμε να ζήσουμε».

Για την πολιτική της ΕΕ λένε ότι: «Κάθε απόφαση της ΕΕ είναι κι άλλη μια ταφόπλακα», τα κονδύλια της ΚΑΠ για τους αγρότες μειώνονται για να

κατευθυνθούν στην πολεμική οικονομία.

«Εδώ δεν μπορούμε να ζήσουμε και θέλουν να πάμε να πολεμήσουμε κιόλας». «Η κυβέρνηση έχει αποθεματικό με δισεκατομμύρια. Για ποιον το κρατάει;». «Λένε ότι οι κανόνες της ΕΕ δεν επιτρέπουν να το δώσουνε για εμάς». Και η απάντηση: ***«Ναι, αλλά για τις τράπεζες, για τον πόλεμο επιτρέπεται να τα δώσει!»***

Για να κερδίσουμε κάτι πρέπει να παλέψουμε για αιτήματα που να μας καλύπτουν όλους. Η ενότητα φέτος είναι πρωτοφανής».

Ο πρόεδρος του ΣΕΒ υπέδειξε το Ολλανδικό μοντέλο στους αγρότες

> «Η βιομηχανία τροφίμων, που επεξεργάζεται τα τρόφιμα του αγροτικού τομέα, είναι σε καλή κατάσταση. Ο αγροτικός τομέας, από την άλλη, μοιάζει εγκαταλελειμμένος και έχει επαναπαυθεί στις επιδοτήσεις. Χρειάζεται νέο παραγωγικό πρότυπο και αρκετή εκπαίδευση, γιατί οι περισσότεροι είναι αυτοδίδακτοι και αυτό συνεχίζεται από γενιά σε γενιά. Τα επόμενα χρόνια η κλιματική αλλαγή θα παίξει σημαντικό ρόλο, χρειαζόμαστε παραγωγή κλειστού τύπου, δηλαδή θερμοκήπια... **Η Ολλανδία έχει κάνει πολύ καλή δουλειά στον αγροτικό τομέα,** έχοντας μόλις το ένα τρίτο της καλλιεργήσιμης έκτασης της Ελλάδας... Ο αγρότης πρέπει να σκέφτεται σαν επιχειρηματίας, δεν είναι μόνο καλλιεργητής της γης».

Τα παραπάνω λόγια θα μπορούσαν να ανήκουν στον πρωθυπουργό και στον κυβερνητικό εκπρόσωπο την ώρα που παρουσιάζουν το «νέο» (στην πραγματικότητα παμπάλαιο) «παραγωγικό μοντέλο» για την αγροτική παραγωγή και στριμωγμένοι από τις μεγαλειώδεις αγροτικές κινητοποιήσεις τούς καλούν να παραδοθούν μια ώρα αρχύτερα στη ...μοίρα τους και σε μεγαλέμπορους και βιομηχάνους

Ανήκουν όμως στον ίδιο τον πρόεδρο των βιομηχάνων, **Σπ. Θεοδωρόπουλο,** ενδεικτικό κι αυτό για το ποια συμφέροντα κρύβονται πίσω από τη «διακομματική συναίνεση» όλων των παραπάνω, και για το ποιον υπηρετούν τα σχέδια του «νέου παραγωγικού μοντέλου», της «αναγκαίας μεταρρύθμισης» και της «νέας» ΚΑΠ.

Ας δούμε τι σημαίνει το Ολλανδικό μοντέλο

Τι μας λένε οι έρευνες των αστικών επιτελείων – «το τοπίο μεταβάλλεται: Ο αριθμός των μικρών γεωργικών και κηπευτικών επιχειρήσεων μειώνεται, ενώ αυξάνεται ο αριθμός των μεγάλων και πολύ μεγάλων επιχειρήσεων».

Τα νούμερα αποκαλύπτουν την τεράστια αυτή συγκέντρωση, με το πέταγμα εκτός παραγωγής περισσότερων από τους μισούς αγροτοκτηνοτρόφους μέσα σε περίπου 25 χρόνια:

Από το 2010 ο συνολικός αριθμός των γεωργικών και κηπευτικών επιχειρήσεων έχει μειωθεί σχεδόν κατά το ένα τρίτο, και σε σύγκριση με το 2000 έχει μειωθεί στο μισό. Σύμφωνα με τα στοιχεία, το 2025 υπάρχουν συνολικά 49.459 γεωργικές εταιρείες στην Ολλανδία, από 97.000 το 2000 και 72.000 το 2010.

Ο αριθμός των πολύ μεγάλων αγροκτημάτων αυξάνεται. Από το 2010 έως το 2024, μέσα σε μόλις 15 χρόνια, τα μικρά αγροκτήματα από το 30% έφτασαν στο 17%, ενώ τα μεγάλα από το 17% στο 27%.

Μόνο σε μια χρονιά, μεταξύ 2023 και 2024, έκλεισαν 700 αγροκτήματα και θερμοκήπια, συνολική μείωση 1,4%.

Οι κτηνοτρόφοι έχουν μεγάλο πρόβλημα και λένε:

«Να πληρώσει (η κυβέρνηση) και αμέσως γυρνάμε σπίτια μας. Αν δεν πληρώσει αντάρα θα γίνει!». «Όχι δεν πάει έτσι! Δεν είναι μόνο τα χρωστούμενα!». Έχουν τσακιστεί, τα μαντριά έχουν αδειάσει.

Η πάλη τους δεν είναι ζήτημα μόνο αποζημιώσεων, τωρινών ή χρωστούμενων. Τα αιτήματα έχουν να κάνουν με την επιβίωση και την προοπτική, αν θα μπορέσουν δηλαδή να συνεχίσουν να παράγουν.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το αίτημα για την **ανασύσταση των κοπαδιών.** Οι κτηνοτρόφοι διεκδικούν επικαιροποίηση των ποσών αποζημίωσης ώστε να ανταποκρίνονται στο πραγματικό κόστος αγοράς και παραγωγής. Αλλά και κάλυψη της απώλειας παραγωγής (γάλα, κρέας, αναπαραγωγή) για τουλάχιστον 12-24 μήνες ή όσο χρειαστεί και μέχρι την πλήρη ανασύσταση του κοπαδιού, με το 30% επί του κύκλου εργασιών βάσει υπολογισμών πώλησης κρέατος και γάλακτος. Και κυρίως η ανασύσταση κοπαδιού να γίνει πέρα από το εάν έχει δοθεί αποζημίωση σφαγής.

Το να πληρωθούν οι κτηνοτρόφοι για τα ζώα που έχασαν, από μόνο του δεν είναι τίποτα, λένε. Γιατί; Έστω ότι αποζημιώνεται το ζώο στην πλήρη αξία του. Αυτό δεν περιλαμβάνει και το χαμένο εισόδημα που απέφερε αυτό το ζώο τους μήνες που χάθηκαν. **Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι η όποια αποζημίωση αφήνει και πάλι τον βιοπαλαιστή κτηνοτρόφο έρμαιο των σιδερένιων νόμων της καπιταλιστικής αγοράς.**

Στην Ελλάδα έχουν θανατωθεί πάνω από 440.000 αιγοπρόβατα. Όταν (και αν) αποζημιωθούν, θα ξεκινήσουν μαζικές παραγγελίες ζωικού κεφαλαίου για το ξαναφτιάξιμο των κοπαδιών, κυρίως από το εξωτερικό. Ο βιοπαλαιστής κτηνοτρόφος όμως θα ανταγωνιστεί μέσα σ' αυτήν την αρένα τις μεγάλες κτηνοτροφικές μονάδες. Οι τιμές, όπως αναμένεται, θα ανέβουν και δεν θα είναι ίδιες με της αποζημίωσης.

Στο ερώτημα: Πώς θα γίνει η ανασύσταση; Λένε *«Ας πληρώσουν αυτοί και θα τα βρούμε». «Να γίνει με ευθύνη του κράτους».* Και χλευάζοντας η απάντηση. *«Θα πηγαίνει το κράτος δηλαδή στους ζωοεμπόρους στη Γαλλία να αγοράζει πρόβατα για τον Τάκη;».* Γέλια...

Αλλά τα γέλια σταματούν όταν ο αντίλογος λέει: **"αν η ...ανασύσταση αφορούσε τα συμφέροντα των βιομηχάνων και των μεγαλεμπόρων, θα έτρεχε να τους εξυπηρετήσει χωρίς δεύτερη κουβέντα."**

Το κράτος και η κυβέρνηση είναι υπεύθυνοι απέναντι στους εξαγωγείς του αγροτοδιατροφικού τομέα, για τα κέρδη των οποίων εξοντώνει εκατοντάδες χιλιάδες άρρωστα ζώα, για να μη θιχτούν οι εξαγωγές της φέτας. Είναι όμως εντελώς ανεύθυνοι απέναντι στους χιλιάδες κτηνοτρόφους, που τους αρνούνται τον εμβολιασμό και την αναπλήρωση των κοπαδιών τους, ενώ αφήνουν ορθάνοιχτη την πόρτα για την επόμενη καταστροφή, με τις ανεξέλεγκτες εισαγωγές ζώων από άλλα κράτη.